

คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรม

1. เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา 2 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม เล่มนี้ประกอบด้วย

- คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- คำแนะนำสำหรับครู
- คำแนะนำสำหรับนักเรียน
- แผนผังแสดงขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด
- สารสำคัญ / จุดประสงค์การเรียนรู้
- บัตรคำสั่ง
- แบบทดสอบก่อนเรียน
- กระดาษแบบทดสอบก่อนเรียน
- บัตรเนื้อหา
- บัตรแบบฝึกหัด
- แบบทดสอบหลังเรียน
- กระดาษแบบทดสอบหลังเรียน
- เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
- เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
- บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

3. ชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม เล่มนี้ใช้เวลาในการเรียนจำนวน 2 ชั่วโมง

คำแนะนำสำหรับครู

1. ครูควรจัดเตรียมชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด และบัตรเฉลยแบบฝึกหัด ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. แจกชุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. แจกชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม ให้นักเรียนได้ศึกษาและแนะนำวิธีใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคมเพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
5. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้
6. หากมีนักเรียนบางคนเรียนไม่ทันครูควรให้คำแนะนำ หรือมอบหมายงานหรือเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
7. หลังจากนักเรียนทำบัตรกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนควรช่วยกันสรุป และให้นักเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน
8. ครูเฉลยบัตรแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนและบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อประเมินการพัฒนาและความก้าวหน้า หากมีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ครูควรจัดสอนซ่อมเสริม
9. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนจะลงมือศึกษาชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 10 นาที เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. ศึกษาชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม จากบัตรเนื้อหาที่ครูได้จัดเตรียมไว้ด้วยความตั้งใจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง
4. เมื่อนักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากบัตรแบบฝึกหัดที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
5. หากผู้เรียนยังไม่เข้าใจในบัตรเนื้อหา ให้กลับไปศึกษาใหม่อีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
7. ในการทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ ทำด้วยความตั้งใจและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สาระสำคัญ

โครงสร้างของสังคม คือส่วนประกอบที่ทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่อย่างมีระเบียบแบบแผนที่มั่นคงและแสดงถึงระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์

โครงสร้างของสังคมมีความสำคัญเพราะสังคมมีความมั่นคงมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความมั่นคงของโครงสร้างแต่ละส่วนและความสัมพันธ์ของโครงสร้างแต่ละส่วนต้องเป็นไปในลักษณะที่ถูกต้อง ลักษณะของโครงสร้างทางสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายโครงสร้างของสังคม เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม และชนิดของสังคมได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักการจัดระเบียบสังคมของสถาบันทางสังคมได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการขัดเกลาสังคมได้
4. นักเรียนสามารถสรุปเรื่อง โครงสร้างทางสังคม และประเภทของกลุ่มสังคม เป็นแผนผังความคิดได้

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เลขานุการแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับคู่กิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สาระหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม จากครู
2. ให้นักเรียนแต่ละคนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์ การเรียนรู้ และทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
3. ทำบัตรแบบฝึกหัด ตรวจผลงานที่บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
4. ถ้าไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง
5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

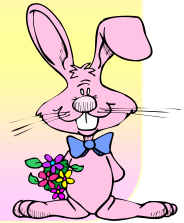
แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

คำชี้แจง แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ☒ ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

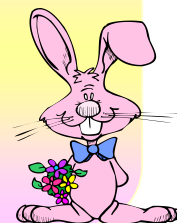
- ปัญหาสำคัญของระบบการศึกษาไทยปัจจุบันมีผลกระทบต่อโครงสร้างสังคมไทยในลักษณะใด
 - นักเรียนไม่เคารพครู
 - การให้คุณค่าแก่ปริญญามากเกินไป
 - การให้คะแนนเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ
 - สถาบันการศึกษาขาดความเป็นอิสระทางวิชาการ
- ในสายตาของชาวต่างประเทศบางคน มีความเห็นเกี่ยวกับสังคมไทย“เป็นสังคมที่มีโครงสร้างแบบหลวมๆ” นั้นหมายถึงอะไร
 - คนมักทำให้เป็นเล่น ทำเล่นให้เป็นงาน
 - คนไม่ค่อยรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมต่าง ๆ มีน้อย
 - การกระทำใด ๆ คนมักไม่ค่อยตั้งวัตถุประสงค์ที่แน่นอน
- โครงสร้างของสังคมนอกจากต้องการให้สมาชิกทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบแล้ว ยังต้องการให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของอะไรอีก
 - กลุ่มสังคม
 - แต่ละสถาบัน
 - แต่ละฐานะและแต่ละสถาบัน
 - ฐานะและบทบาทที่สังคมกำหนด
- ข้อใดหมายถึงกลุ่มของบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักในการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ
 - วินัยทางสังคม
 - โครงสร้างสังคม
 - สถาบันทางสังคม
 - การควบคุมทางสังคม

5. เมื่อชาวอเมริกาเหนือเดินทางไปยังประเทศเปรูและเห็นสภาพการดำเนินชีวิตของชาวอินเดียนแดงเผ่าหนึ่ง ซึ่งไม่สวมเสื้อผ้าและยังชีพด้วยการล่าสัตว์ จากสภาพที่เห็นได้ คำวิจารณ์ในข้อใดไม่ตรงกับความหมายของวัฒนธรรม
- ก. หากนี้ป่าเถื่อนล้าหลัง
 - ข. พวกนี้ไม่มีการศึกษาและไร้ศีลธรรม
 - ค. พวกนี้เป็นคนป่าเถื่อนไม่มีวัฒนธรรม
 - ง. พวกนี้มีวัฒนธรรมเหมือนมนุษย์ยุคหิน
6. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสังคมไทยข้อใดนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมมากที่สุด
- ก. อัตราการเกิดของประชากรในชนบทค่อนข้างสูง
 - ข. การอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มคนในภูมิภาคต่าง ๆ
 - ค. แบบแผนการปฏิบัติต่อกันในด้านต่าง ๆ ของสังคม
 - ง. ระบบความสัมพันธ์แห่งสถานภาพและบทบาททางสังคม
7. สิ่งใดเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการจัดระเบียบทางสังคม
- ก. บรรทัดฐาน สถาบัน การควบคุม
 - ข. บรรทัดฐาน บทบาท กลุ่มสังคม
 - ค. บรรทัดฐาน สถาบัน สถานภาพ
 - ง. บรรทัดฐานและค่านิยม
8. พฤติกรรมของผู้ใดที่ไม่สอดคล้องกับกลไกการจัดระเบียบทางสังคมที่เรียกว่าบรรทัดฐาน
- ก. สมศรีเป็นสาวสมัยใหม่ ชอบแต่งตัวตามแฟชั่นนิยม
 - ข. สมชายเป็นหนุ่มสมัยใหม่ ที่ชอบอวดอ้างหลักเกณฑ์
 - ค. สมศักดิ์เป็นหนุ่มหัวนอก เป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่
 - ง. สมรเป็นสาวร่วมสมัย แต่ความคิดอ่านค่อนข้างจารีตนิยม
9. ข้อความใดที่แสดงว่าสังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมชนบท
- ก. คนไทยเน้นความสัมพันธ์แบบปฐมนิคมมากกว่าทุติยภูมิ
 - ข. ความแตกต่างทางสังคมระหว่างคนไทยด้วยกันยังมีน้อย
 - ค. สถาบันครอบครัวและศาสนายังมีความสำคัญสำหรับคนไทยอยู่
 - ง. คนไทยประมาณสามในสี่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม
10. สถาบันทางสังคมใดที่มีบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมมากที่สุด
- ก. ศาสนา
 - ข. เศรษฐกิจ
 - ค. การศึกษา
 - ง. การเมืองการปกครอง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

ชื่อ - นามสกุลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/..... เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม	10
คะแนนได้	

ผลการประเมิน

- ☐ ดีมาก
☐ ดี
☐ ปานกลาง
☐ ปรับปรุง

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพรชนก ศรีบุญเรือง)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง 9 - 10	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
คะแนนระหว่าง 7 - 8	อยู่ในเกณฑ์	ดี
คะแนนระหว่าง 5 - 6	อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
คะแนนระหว่าง 0 - 4	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

บัตรเนื้อหา

โครงสร้างทางสังคม

1. ความหมายของโครงสร้างของสังคม

โครงสร้างของสังคม คือส่วนประกอบที่ทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่อย่างมีระเบียบแบบแผนที่มั่นคงและแสดงถึงระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์

โครงสร้างของสังคมมีความสำคัญเพราะสังคมมีความมั่นคงมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความมั่นคงของโครงสร้างแต่ละส่วนและความสัมพันธ์ของโครงสร้างแต่ละส่วนต้องเป็นไปในลักษณะที่ถูกต้อง ลักษณะของโครงสร้างทางสังคม

1. มีการรวมกลุ่มของคนไทยในสังคมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการทำงานตามที่กลุ่มได้กำหนดเป้าหมายไว้
2. มีแนวทางในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม หรือมีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนเป็นแนวทางให้ยึดถือร่วมกัน โดยยึดหลักประโยชน์สูงสุดของสังคม
3. มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดี และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในสังคมหรือมีการติดต่อระหว่างกัน
4. มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ กล่าวคือโครงสร้างของสังคมจะมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในแง่ของการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในหลายรูปแบบ เช่น จำนวนคนอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการเคลื่อนย้ายของประชากรในสังคม

ภาพที่ 1 : ลักษณะของสังคม

ที่มา : <http://www.thn23286social.blogspot.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

2. เกณฑ์การแบ่งกลุ่มคนมี 4 ประเภท

1. **กลุ่มทางสถิติ** กลุ่มนี้เกิดจากการจัดโดยนักสถิติหรือนักสังคมวิทยา เช่น กลุ่มคนที่มีอายุ 20 ขึ้นไป สถานภาพของคนกลุ่มนี้ไม่มีความรู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกในกลุ่ม เพราะไม่ได้มาร่วมกันจัดตั้งกลุ่มของตน
2. **กลุ่มพวกเดียวกัน** คนในกลุ่มนี้รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน เช่น กลุ่มชาวดั้ กลุ่มชาวเหนือ กลุ่มชาวอีสาน เป็นต้น
3. **กลุ่มสังคม** ธรรมชาติของคนกลุ่มนี้จะมีการพบปะสังสรรค์ทางสังคม เช่น กลุ่มเพื่อเรียนชั้นเดียวกัน กลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น
4. **กลุ่มสมาคม** กลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นโดยการจัดระเบียบของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดตั้งร่วมกัน เช่น สมาคมครูและผู้ปกครอง สมาคมอุตสาหกรรม สมาคมศิษย์เก่า

ภาพที่ 2 : กลุ่มคนชาวเหนือ

ที่มา : <http://www.icstravelgroup.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

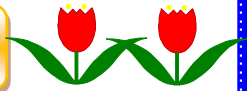
ภาพที่ 3 : สมาคมศิษย์เก่า

ที่มา : <http://www.dongtanengineer.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

3. ชนิดของสังคม ซึ่งจำแนกประเภทของกลุ่มทางสังคมออกเป็น 4 ประเภท

1. **กลุ่มปฐมภูมิ** เป็นกลุ่มขนาดเล็ก สมาชิกมีความสนิทสนมกัน มีลักษณะเป็นส่วนตัว ติดต่อกันสัมพันธ์กันเป็นเวลานานกระทำต่อกันทางสังคม อาศัยความพึงพอใจเป็นหลัก เช่น กลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนบ้าน ครอบครัว เป็นต้น

2. **กลุ่มทุติยภูมิ** เป็นกลุ่มมีคนจำนวนมาก สัมพันธภาพของสมาชิกเป็นตามแบบแผน ขาดความเป็นกันเอง ติดต่อกันตามตำแหน่งหน้าที่ มักมีระยะสั้น มุ่งหวังผลประโยชน์ เช่น กลุ่มนักธุรกิจ พนักงานในองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

3. **กลุ่มการงาน** เป็นกลุ่มที่ความสัมพันธ์แบบทุติยภูมิ เป็นกลุ่มที่สมาชิกรวมตัวกันเพื่อร่วมมือกันทำงานหรือเพื่อแก้ปัญหา เช่น สมาคมชาวไร่ไถ่ยอย กลุ่มสหกรณ์โคนม กลุ่มส่งสินค้าออก เป็นต้น

4. **กลุ่มชุมชนบทและชุมชนเมือง** กลุ่มชนบทเป็นกลุ่มที่มีชีวิตในชนบท มีอาชีพทางการเกษตร ความเป็นอยู่อย่างง่าย ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ และกลุ่มชุมชนเมือง คือกลุ่มคนที่รวมตัวกันในเขตที่มีผู้คนอยู่หนาแน่น มีอาชีพด้านบริการและอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพการเกษตร ชีวิตขึ้นอยู่กับเวลาและแบ่งงานกันรับผิดชอบ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ

ภาพที่ 4 : กลุ่มปฐมภูมิ

ที่มา : <http://www.mgsonline.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

ภาพที่ 5 : กลุ่มทุติยภูมิ

ที่มา : <http://www.auto-variety.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ
ข้อดี <ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยเป็นการส่วนตัว 2. สมาชิกมีกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม 	ข้อดี <ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดความยุติธรรมและความเป็นระเบียบ 2. สมาชิกปฏิบัติงานเป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ
ข้อเสีย <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้มีการช่วยเหลือพวกพ้องในทางที่มีขอบได้ง่าย 2. บางกรณีสมาชิกจะขาดความเป็นตัวของตัวเอง 	ข้อเสีย <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการพึ่งพาอาศัยกัน 2. สมาชิกขาดความอบอุ่นใจ

4. การจัดระเบียบสังคม

การจัดระเบียบสังคม หมายถึง กระบวนการที่ควบคุมสมาชิกในสังคมหนึ่งๆ เพื่อให้ทุกคนให้ปฏิบัติในแนวเดียวกัน การจัดระเบียบสังคมนี้จะแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม ทำให้แต่ละสังคมมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้เป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประวัติศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์ และบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างองค์ประกอบของการจัดระเบียบสังคม คุณลักษณะขององค์ประกอบของการจัดระเบียบสังคม สรุปได้ 3 อย่างคือ

4.1 สถานภาพทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งที่บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสังคม หรือเป็นฐานะทางสังคมของบุคคลในชีวิตทางสังคมเป็นตำแหน่งที่บุคคลได้รับการเป็นสมาชิก ทุกคนในสังคมนิยมมีสถานภาพตั้งแต่กลุ่มสังคมที่เล็กที่สุด คือครอบครัว จนกระทั่งกลุ่มสังคมที่ใหญ่ที่สุด คือ ประเทศชาติ สถานภาพนั้นมี 2 ประเภท คือ

4.1.1 สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น เพศ ชาติตระกูล เชื้อชาติ และเงื่อนไขทางเครือญาติ เป็นต้น

4.1.2 สถานภาพที่ได้รับมาภายหลัง ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

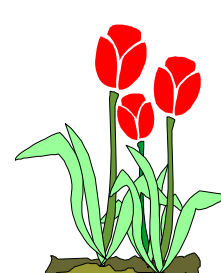
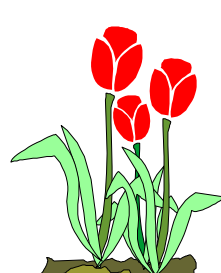
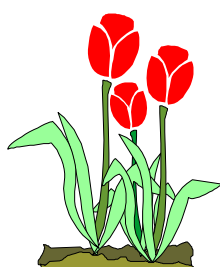
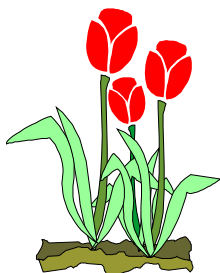
1. สถานภาพที่ได้มาด้วยความสามารถ เป็นสถานภาพที่เฉพาะตัว เช่น นักกีฬา นักเรียน เป็นต้น

2. สถานภาพที่ได้มาด้วยเงื่อนไขทางเครือญาติ เช่น ปู่ ตา พี่ ป้า ฯลฯ เป็นต้น

ผลจากสถานภาพทางสังคม

1. ทำให้เกิดสิทธิและหน้าที่ คือ ผู้ที่มีสถานภาพเป็นบิดามารดา มีหน้าที่เลี้ยงดูบุตร ผู้ที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการมีหน้าที่ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ เป็นต้น

2. ทำให้เกิดชนชั้นทางสังคม คือ ผู้ที่สถานภาพมั่นคง ประพฤติดี มีการศึกษา อาจได้รับการจัดว่าเป็นชนชั้นสูง ผู้ประพฤติตัวไม่ดี มีการศึกษาดำมีฐานะยากจน อาจได้รับการจัดว่าเป็นชนชั้นต่ำ

4.2 บทบาททางสังคม หมายถึง สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลพึงปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานภาพของตน

1. สถานภาพและบทบาทเป็นตัวล้าดับซึ่งกันและกัน หากสมาชิกในสังคมใดสามารถแสดงบทบาททางสังคมได้เหมาะสมกับสถานภาพก็ย่อมมีผลทำให้สังคมเป็นระเบียบเจริญก้าวหน้า และสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างปกติ เช่น มีสถานภาพเป็นตำรวจก็แสดงบทบาทในการพิทักษ์สันติราษฎร์อย่างเข้มแข็งโดยไม่มีการทุจริตก็อาจทำให้สังคมสงบสุข เป็นต้น

2. บทบาทขัดสน สมาชิกต้องอยู่ร่วมกันในกลุ่มสังคมหลายกลุ่ม จึงทำให้แต่ละบุคคลต้องมีหลายสถานภาพ และหลายบทบาท บางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาบทบาทที่ขัดแย้งกัน แต่ละคนมีบทบาทหลายอย่างในเวลาเดียวกันและการกระทำในบทบาทหนึ่งอาจจะขัดกับอีกบทบาทหนึ่งได้ เช่น สามเณรเป็นตำรวจที่มีหน้าที่ปราบปรามการทำผิดแต่ภรรยาเป็นนักเรียนการพนัน ในฐานะที่ต้องดูแลภรรยาให้ดีที่สุด แต่ในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องจับกุมภรรยาผู้กระทำการผิดกฎหมายจึงทำให้เกิดความอึดอัดใจ เป็นปัญหาที่เกิดจากบทบาทขัดกัน และการขัดกันในบทบาทเกิดขึ้นได้เสมอ สมาชิกในสังคมต้องตัดสินใจตามวาระและโอกาสที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 6 : บทบาททางสังคม

ที่มา : <http://www.sites.google.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

4.3 บรรทัดฐานทางสังคม เป็นมาตรฐานความประพฤติที่มนุษย์ในสังคมกำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกของสังคมเพื่อประพฤติปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน ดังนั้นหากสมาชิกในสังคม ไม่ประพฤติปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมีความผิดถูกลงโทษซึ่งมาตรการในการลงโทษอาจจะรุนแรงมากน้อยต่างกันตามประเภทของบรรทัดฐาน

1. วิถีประชา เป็นมาตรฐานความประพฤติที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความดีความชั่ว แต่เป็นแนวทางที่สมาชิกของสังคมนิยมปฏิบัติกันมาจนเป็นประเพณี เป็นความเคยชินเนื่องจากได้รับการปลูกฝังถ่ายทอดมาตั้งแต่เด็กจนโต เช่น มารยาทในสังคมต่าง ๆ รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิต ซึ่งผู้ที่ล่วงละเมิด จะได้รับการลงโทษด้วยการตีเยียน เยาะเย้ย ถากถาง นินทาจากคนในสังคม

2. กฎศีลธรรมหรือจารีต เป็นมาตรฐานความประพฤติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความดีและความชั่ว ความมีคุณธรรมทางจิตใจ เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู สังคมมักเข้มงวดหรือเคร่งครัดกับผู้ละเมิดหรือผู้ไม่ปฏิบัติตามเพราะส่งผลกระทบต่อสมาชิกโดยรวม มาตรการในการลงโทษรุนแรงกว่าวิถีประชา เช่น การไม่คบหาสมาคมด้วย การนินทา การประจาน หรือการขับไล่ออกจากกลุ่ม ตัวอย่างการกระทำผิดจารีต เช่น การที่ผู้หญิงที่มีสามีแล้วแอบลักลอบมีชู้ เป็นต้น

3. กฎหมาย เป็นมาตรฐานความประพฤติที่รัฐบัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการลงโทษอย่างเป็นทางการ มีหน่วยงานควบคุมอย่างชัดเจนและผู้ฝ่าฝืนจะได้รับการลงโทษรุนแรงมากหรือน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความผิด ซึ่งกฎหมายจะมีพื้นฐานมาจากจารีตประเพณีของประเทศนั้นเป็นสำคัญ ทั้งวิถีประชาและกฎศีลธรรมไม่มีบทลงโทษที่ตราไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเรียกได้ว่าเป็นการลงโทษทางสังคมหรือการลงโทษอย่างไม่เป็นทางการก็ได้ แต่กฎหมายเป็นการลงโทษอย่างเป็นทางการหรือทางนิตินัย

ภาพที่ 7 : จารีตประเพณี

ที่มา : <http://www.sites.google.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

5. การขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการเด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความเป็น คนโดยแท้จริง สามารถอยู่ร่วมกันได้และมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจะเริ่มตั้งแต่บุคคล ถือกำเนิดมาในโลก ตัวแทนสำคัญที่ทำหน้าที่ในเรื่องนี้ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศาสนา ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยตัวแทนเหล่านี้ จะทำให้บุคคลได้ทราบคุณค่าและอุดมคติที่สังคมยึดมั่นและได้เรียนรู้บรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ใช้อยู่ในสังคม

5.1 ประเภทของการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมอาจจำแนกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การขัดเกลาทางสังคมทางตรง เป็นการอบรมขัดเกลาที่พ่อแม่ให้กับลูก เช่น การสอนสิ่งต่าง ๆ ให้กับลูก เช่น การพูดหรือมารยาทต่าง ๆ หรือครูอาจารย์ที่สอนความรู้แก่นักเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น ผู้สอนและผู้รับจะมีความรู้สึกใกล้ชิดกัน เพราะเป็นการอบรมกล่อมเกลากันโดยตรง

2. การขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม เป็นวิธีการขัดเกลาทางสังคมที่ไม่ใช่การถ่ายทอดโดยตรงแต่จะเป็นโดยทางอ้อม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ ตลอดจนภาพยนตร์ หรือสื่อประเภทอื่น รวมถึงประสบการณ์ชีวิตต่าง ๆ ที่ประสบมากับตนเองเป็นการรับเข้ามาโดยไม่เป็นทางการหรือไม่ได้ตั้งใจ มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของมนุษย์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาพที่ 8 : การขัดเกลาทางสังคม

ที่มา : <http://www.sites.google.com>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

5.2 องค์กรที่ทำหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการขัดเกลาทางสังคมนี้เกิดขึ้นในทุกองค์กรทางสังคมในการอบรมหล่อหลอมเกลามาให้สมาชิกใหม่ได้รับรู้และกระทำตามเกณฑ์ของสังคมในที่นี้ได้จำแนกองค์กรที่ทำหน้าที่ดังนี้

1. ครอบครัว เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่วัยทารก ซึ่งครอบครัวจะทำหน้าที่อบรมสั่งสอนสมาชิกให้เป็นพลเมืองดีปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แบบแผนที่สังคมเป็นผู้กำหนด จึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญที่สุดในการขัดเกลาทางสังคมในการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงให้กับสมาชิกในสังคมเพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ

2. โรงเรียน ภาระหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคมที่ต่อเนื่องจากครอบครัวก็คือโรงเรียนที่สังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อสั่งสอนความรู้ และถ่ายทอดวิทยาการรวมถึงศีลธรรมจรรยาต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม

3. กลุ่มเพื่อน เมื่อสมาชิกในสังคมเติบโตขึ้นมา กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทที่สำคัญต่อการขัดเกลาทางสังคมโดยเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล เนื่องจากการลอกเลียนแบบกันภายในกลุ่ม

4. สถาบันทางศาสนา ศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของสมาชิกในสังคม ทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดีและมีศีลธรรมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นสถาบันศาสนาจึงมีความสำคัญจึงมีบทบาทสำคัญต่อสมาชิกในสังคมให้เป็นผู้ประพฤติดีอยู่ในกรอบของสังคม

5. สื่อมวลชน มีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ไปสู่สมาชิกในสังคมอย่างทั่วถึงทำให้สมาชิกได้รับรู้ข่าวสารและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างถูกต้องมีความเข้าใจ เหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณ

ภาพที่ 9 : สื่อมวลชน

ที่มา : <http://www.tnews.co.th>

(วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

บัตรแบบฝึกหัดที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกความหมายโครงสร้างของสังคม เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม และชนิดของสังคมได้

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด (✗) หน้าข้อที่ผิด (10 คะแนน)

ข้อที่	คำตอบ	รายการ
1.		โครงสร้างทางสังคม คือส่วนประกอบที่ทำให้สังคมสามารถอยู่อย่างมีระเบียบแบบแผนที่มั่นคง
2.		ลักษณะโครงสร้างทางสังคม คือต้องมีการรวมกลุ่มของคนไทยในสังคม ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
3.		โครงสร้างของสังคมจะต้องมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในรูปของการเพิ่มหรือลดลง
4.		กฎระเบียบแบบแผนเป็นแนวทางให้ยึดเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น
5.		เกณฑ์การแบ่งกลุ่มคน มี 4 ประเภท
6.		กลุ่มทางสถิติ คือกลุ่มคนที่มีอายุ 30 ขึ้นไป สถานภาพของคนกลุ่มนี้ ไม่มีความรู้ที่ตนเองเป็นสมาชิกในกลุ่ม
7.		กลุ่มสมาคมในกลุ่มมีการจัดระเบียบของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน เช่น สมาคมศิษย์เก่า
8.		กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มขนาดเล็กมีลักษณะเป็นส่วนตัว ติดต่อสัมพันธ์กันเป็นเวลานานกระทำต่อกันทางสังคม อาศัยความพึงพอใจเป็นหลัก
9.		กลุ่มทุติยภูมิ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก สัมพันธ์ภาพสมาชิกเป็นแบบแผนขาดความเป็นกันเอง มุ่งหวังผลประโยชน์
10.		ข้อเสียของกลุ่มปฐมภูมิคือ ไม่มีการพึ่งพาอาศัยกัน สมาชิกขาดความอบอุ่นใจ

บัตรแบบฝึกหัดที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และปฏิบัติตามหลักการจัดระเบียบสังคมของสถาบันทางสังคมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน)

1. นักเรียนคิดว่าจากกลุ่มทางสังคมหรือองค์การทางสังคมและสถาบันทางการเมืองการปกครอง จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่กฎหมายกำหนดแล้ว ควรมีคุณธรรมอย่างไรบ้างในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ในฐานะที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันการศึกษาโดยปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาตนเป็นคนดีและเก่งได้

แนวคำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรแบบฝึกหัดที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการขัดเกลาสังคมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน)

เส้นทางชีวิตของโตโน่

โตโน่เป็นลูกคนเดียว เขาได้รับการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากคุณพ่อ คุณแม่ และคุณยาย โดยเฉพาะคุณยายจะคอยอบรมสั่งสอนให้เขามีกริยามารยาทเรียบร้อย คุณพ่อ และคุณแม่จะเน้นให้โตโน่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของครอบครัว ที่โรงเรียนโตโน่ ชอบเรียนหนังสือและทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ครอบครัวจะชวนโตโน่ไปทำบุญ และฟังธรรมที่วัดอยู่เสมอ

ในเวลาว่างโตโน่ชอบอ่านและฟังข่าวจากสื่อต่าง ๆ และชักชวนเพื่อนสนทนากันเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองและสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลก เพื่อเป็นข้อมูลความรู้นอกเหนือจากวิชาที่เรียน เมื่อเรียนจบมหาวิทยาลัยโตโน่ได้ทำงานในบริษัทที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ เขาตั้งใจทำงานเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ จนได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้จัดการบริษัท

1. การที่โตโน่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น เนื่องจากได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันใดบ้าง (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

.....

.....

2. โตโน่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม และมีผลดีอย่างไร (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

.....

.....

.....

บัตรแบบฝึกหัดที่ 4

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถสรุปเรื่อง โครงสร้างทางสังคม และประเภทของกลุ่มสังคม
เป็นแผนผังความคิดได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง โครงสร้างของสังคม ลงในช่องว่างข้อความใน
ผังมโนทัศน์ให้สมบูรณ์ (รวม 10 คะแนน)

โครงสร้างทางสังคม หมายถึง

.....

.....

.....

ประเภทของกลุ่มสังคม

กลุ่มปฐมภูมิ	
ลักษณะ

ตัวอย่าง

ข้อดี

ข้อเสีย

กลุ่มทุติยภูมิ	
ลักษณะ

ตัวอย่าง

ข้อดี

ข้อเสีย

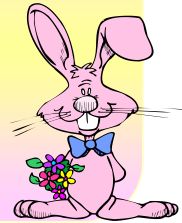
แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

คำชี้แจง แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ☒ ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

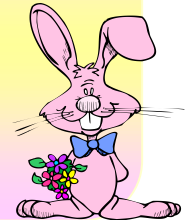
- พฤติกรรมของผู้ใดที่ไม่สอดคล้องกับกลไกการจรรีบบทบาททางสังคมที่เรียกว่าบรรทัดฐาน
 - สมศรีเป็นสาวสมัยใหม่ ชอบแต่งตัวตามแฟชั่นนิยม
 - สมชายเป็นหนุ่มสมัยใหม่ ที่ชอบอวดอ้างหลักเกณฑ์
 - สมศักดิ์เป็นหนุ่มหัวนอก เป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่
 - สมรเป็นสาวร่วมสมัย แต่ความคิดอ่านค่อนข้างจารีตนิยม
- ปัญหาสำคัญของระบบการศึกษาไทยปัจจุบันมีผลกระทบต่อโครงสร้างสังคมไทยในลักษณะใด
 - นักเรียนไม่เคารพครู
 - การให้คุณค่าแก่ปริญญามากเกินไป
 - การให้คะแนนเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ
 - สถาบันการศึกษาขาดความเป็นอิสระทางวิชาการ
- สถาบันทางสังคมใดที่มีบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมมากที่สุด
 - ศาสนา
 - เศรษฐกิจ
 - การศึกษา
 - การเมืองการปกครอง
- ในสายตาของชาวต่างประเทศบางคน มีความเห็นเกี่ยวกับสังคมไทย“เป็นสังคมที่มีโครงสร้างแบบหลวมๆ” นั้นหมายถึงอะไร
 - คนมักทำให้เป็นเล่น ทำเล่นให้เป็นงาน
 - คนไม่ค่อยรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมต่าง ๆ มีน้อย
 - การกระทำใด ๆ คนมักไม่ค่อยตั้งวัตถุประสงค์ที่แน่นอน

5. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสังคมไทยข้อใดนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมมากที่สุด
- ก. อัตราการเกิดของประชากรในชนบทค่อนข้างสูง
 - ข. การอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มคนในภูมิภาคต่าง ๆ
 - ค. แบบแผนการปฏิบัติต่อกันในด้านต่าง ๆ ของสังคม
 - ง. ระบบความสัมพันธ์แห่งสถานภาพและบทบาททางสังคม
6. ข้อใดหมายถึงกลุ่มของบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักในการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ
- ก. วินัยทางสังคม
 - ค. สถาบันทางสังคม
 - ข. โครงสร้างสังคม
 - ง. การควบคุมทางสังคม
7. สิ่งใดเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการจัดระเบียบทางสังคม
- ก. บรรทัดฐาน สถาบัน การควบคุม
 - ค. บรรทัดฐาน สถาบัน สถานภาพ
 - ข. บรรทัดฐาน บทบาท กลุ่มสังคม
 - ง. บรรทัดฐานและค่านิยม
8. ข้อความใดที่แสดงว่าสังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมชนบท
- ก. คนไทยเน้นความสัมพันธ์แบบปฐมนิยามมากกว่าทุติยภูมิ
 - ข. ความแตกต่างทางสังคมระหว่างคนไทยด้วยกันยังมีน้อย
 - ค. สถาบันครอบครัวและศาสนายังมีความสำคัญสำหรับคนไทยอยู่
 - ง. คนไทยประมาณสามในสี่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม
9. เมื่อชาวอเมริกาเหนือเดินทางไปยังประเทศเปรูและเห็นสภาพการดำเนินชีวิตของชาวอินเดียนแดงเผ่าหนึ่ง ซึ่งไม่สวมเสื้อผ้าและยังชีพด้วยการล่าสัตว์ จากสภาพที่เห็นได้ คำวิจารณ์ในข้อใดไม่ตรงกับความจริงของวัฒนธรรม
- ก. หากนี้ป่าเถื่อนล้าหลัง
 - ข. พวกนี้ไม่มีการศึกษาและไร้ศีลธรรม
 - ค. พวกนี้เป็นคนป่าเถื่อนไม่มีวัฒนธรรม
 - ง. พวกนี้มีวัฒนธรรมเหมือนมนุษย์ยุคหิน
10. โครงสร้างของสังคมนอกจากต้องการให้สมาชิกทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบแล้ว ยังต้องการให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของอะไรอีก
- ก. กลุ่มสังคม
 - ค. แต่ละฐานะและแต่ละสถาบัน
 - ข. แต่ละสถาบัน
 - ง. ฐานะและบทบาทที่สังคมกำหนด

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

ชื่อ - นามสกุลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/..... เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม	10
คะแนนได้	

ผลการประเมิน

- ☐ ดีมาก
☐ ดี
☐ ปานกลาง
☐ ปรับปรุง

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพรชนก ศรีบุญเรือง)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง 9 - 10	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
คะแนนระหว่าง 7 - 8	อยู่ในเกณฑ์	ดี
คะแนนระหว่าง 5 - 6	อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
คะแนนระหว่าง 0 - 4	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

1. ข
2. ก
3. ง
4. ค
5. ข
6. ก
7. ง
8. ง
9. ก
10. ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม

1. ง
2. ข
3. ค
4. ก
5. ก
6. ค
7. ง
8. ก
9. ข
10. ง

บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกความหมายโครงสร้างของสังคม เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม และชนิดของสังคมได้

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด (✗) หน้าข้อที่ผิด (10 คะแนน)

ข้อที่	คำตอบ	รายการ
1.	✓	โครงสร้างทางสังคม คือส่วนประกอบที่ทำให้สังคมสามารถอยู่อย่างมีระเบียบแบบแผนที่มั่นคง
2.	✗	ลักษณะโครงสร้างทางสังคม คือต้องมีการรวมกลุ่มของคนไทยในสังคม ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
3.	✓	โครงสร้างของสังคมจะต้องมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในรูปของการเพิ่มหรือลดลง
4.	✗	กฎระเบียบแบบแผนเป็นแนวทางให้ยึดเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น
5.	✓	เกณฑ์การแบ่งกลุ่มคน มี 4 ประเภท
6.	✗	กลุ่มทางสถิติ คือกลุ่มคนที่มีอายุ 30 ขึ้นไป สถานภาพของคนกลุ่มนี้ ไม่มีความรู้ที่ตนเองเป็นสมาชิกในกลุ่ม
7.	✓	กลุ่มสมาคมในกลุ่มมีการจัดระเบียบของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน เช่น สมาคมศิษย์เก่า
8.	✓	กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มขนาดเล็กมีลักษณะเป็นส่วนตัว ติดต่อสัมพันธ์กันเป็นเวลานานกระทำต่อกันทางสังคม อาศัยความพึงพอใจเป็นหลัก
9.	✓	กลุ่มทุติยภูมิ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก สัมพันธภาพสมาชิกเป็นแบบแผนขาดความเป็นกันเอง มุ่งหวังผลประโยชน์
10.	✗	ข้อเสียของกลุ่มปฐมภูมิคือ ไม่มีการพึ่งพาอาศัยกัน สมาชิกขาดความอบอุ่นใจ

บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และปฏิบัติตามหลักการจัดระเบียบสังคมของสถาบันทางสังคมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน)

1. นักเรียนคิดว่าจากกลุ่มทางสังคมหรือองค์การทางสังคมและสถาบันทางการเมืองการปกครอง จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่กฎหมายกำหนดแล้ว ควรมีคุณธรรมอย่างไรบ้างในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

hiri ot d t p p e ความละลายและเกรงกลัวต่อบาป เช่น ไม่คอร์รัปชัน ไม่ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทศพิธราชธรรม ธรรมของผู้ปกครองบ้านเมืองซึ่งสามารถใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ ไม่ใช่เพียงแต่พระเจ้าแผ่นดิน ได้แก่ การให้ทาน รักษาศีล บริจาค ซื่อตรง อ่อนโยน มีความเพียร ไม่โกรธ ไม่เบียดเบียน มีความอดทน มีความเที่ยงธรรม

2. ในฐานะที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันการศึกษาโดยปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาตนเป็นคนดีและเก่งได้

แนวคำตอบ

ตั้งใจเรียนหนังสือในห้องเรียน ศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านทางห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต ฝึกประสบการณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ ประพฤติตามคุณธรรมจริยธรรม

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่างแตกต่างจากคำตอบข้างบนได้

บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการขัดเกลาสังคมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน)

เส้นทางชีวิตของโตโน่

โตโน่เป็นลูกคนเดียว เขาได้รับการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากคุณพ่อ คุณแม่ และคุณยาย โดยเฉพาะคุณยายจะคอยอบรมสั่งสอนให้เขามีกริยามารยาทเรียบร้อย คุณพ่อ และคุณแม่จะเน้นให้โตโน่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของครอบครัว ที่โรงเรียนโตโน่ ชอบเรียนหนังสือและทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ครอบครัวจะชวนโตโน่ไปทำบุญ และฟังธรรมที่วัดอยู่เสมอ

ในเวลาว่างโตโน่ชอบอ่านและฟังข่าวจากสื่อต่าง ๆ และชักชวนเพื่อนสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองและสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลก เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ นอกเหนือจากวิชาที่เรียน เมื่อเรียนจบมหาวิทยาลัยโตโน่ได้ทำงานในบริษัทที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ เขาตั้งใจทำงานเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ จนได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้จัดการบริษัท

1. การที่โตโน่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น เนื่องจากได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันใดบ้าง (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันนันทนาการ และสถาบันด้านการสื่อสารมวลชน

2. โตโน่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม และมีผลดีอย่างไร (5 คะแนน)

แนวคำตอบ

การปรับตัวของมนุษย์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 4

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถสรุปเรื่อง โครงสร้างทางสังคม และประเภทของกลุ่มสังคม เป็นแผนผังความคิดได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง โครงสร้างของสังคม ลงในช่องว่างข้อความใน ผังมโนทัศน์นี้ให้สมบูรณ์ (รวม 10 คะแนน)

โครงสร้างทางสังคม หมายถึง ส่วนประกอบที่ทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่อย่างมีระเบียบ แบบแผนที่มั่นคงและแสดงถึงระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์

ประเภทของกลุ่มสังคม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตย สำหรับครู – อาจารย์ชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2551.

.หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.

.หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สสส. ลาดพร้าว, 2553.

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. คู่มือการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ.
นครราชสีมา : โรงพิมพ์แหลมทอง, 2551.

เคน จันทรวงษ์. คู่มือ-เตรียมสอบ สังคมศึกษา ม.4-6 สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม
และการดำเนินชีวิตในสังคม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง, 2554.

พงษ์ศักดิ์ แคล้วเครือ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต
ในสังคม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2554.

ณัฏฐนัท เลี้ยวโพธิ์จัน. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้น ม.4-6.
กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2552.

ยุรรัตน์ พันธุ์ยุรา. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 2.
กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์, 2550.

รศ. ธวัช ทันโตภาส และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ
การดำเนินชีวิตในสังคม ม. 4-6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2554.

วิทยา ปานะบุตร. คู่มือเตรียมสอบ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม.
กรุงเทพฯ : ร.พ.ศ. พัฒนา, 2555.

เสรี พงศ์พิศ. วิธีคิด วิธีทำแผนชีวิต เศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2550.

:

แหล่งข้อมูลออนไลน์

ที่มา : <http://www.thn23286social.blogspot.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560).

ที่มา : <http://www.icstravelgroup.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

ที่มา : <http://www.dongtanengineer.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

ที่มา : <http://www.mgonline.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

ที่มา : <http://www.auto-variety.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

ที่มา : <http://www.sites.google.com> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

ที่มา : <http://www.tnews.co.th> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2560)

คำนำ

ชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักการและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดกิจกรรมเรียนรู้นี้ ประกอบด้วยเอกสารทั้งหมด 9 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม
- เล่มที่ 2 เรื่อง สถาบันทางสังคม
- เล่มที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมไทย
- เล่มที่ 4 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม
- เล่มที่ 5 เรื่อง พลเมืองดีในสังคมไทย
- เล่มที่ 6 เรื่อง สิทธิมนุษยชนของประชาชน
- เล่มที่ 7 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
- เล่มที่ 8 เรื่อง กฎหมายอาญา
- เล่มที่ 9 เรื่อง กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

โดย เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม มีจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้ สามารถบอกความหมายโครงสร้างของสังคม เสนอการแบ่งกลุ่มและชนิดของสังคมได้สามารถวิเคราะห์และปฏิบัติตามหลักการจัดระเบียบสังคมของสถาบันทางสังคมได้ สามารถวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการขัดเกลาสังคมได้สามารถสรุปเรื่อง โครงสร้างทางสังคม และประเภทของกลุ่มสังคมเป็นแผนผังความคิดได้

ขอขอบคุณนายวินุลาศ เจริญชัย ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา และคณะครูโรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำชุดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา 2 สารหน้าที่พลเมือง รหัสวิชา ส31102 ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม ตลอดจนให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

พรชนก ศรีบุญเรือง

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรม.....	1
คำชี้แจงสำหรับครู.....	2
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน.....	3
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด.....	4
สาระสำคัญ/จุดประสงค์การเรียนรู้.....	4
แผนผังแสดงขั้นตอนการใช้.....	5
บัตรคำสั่ง.....	6
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	7
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน.....	9
บัตรเนื้อหา.....	10
บัตรแบบฝึกหัดที่ 1.....	19
บัตรแบบฝึกหัดที่ 2.....	20
บัตรแบบฝึกหัดที่ 3.....	21
บัตรแบบฝึกหัดที่ 4.....	22
แบบทดสอบหลังเรียน.....	23
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน.....	25
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	26
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	27
บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 1.....	28
บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 2.....	29
บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 3.....	30
บัตรเฉลยแบบฝึกหัดที่ 4.....	31
บรรณานุกรม.....	32

ภาพที่		หน้า
1	ลักษณะของสังคม.....	10
2	กลุ่มคนชาวเหนือ.....	11
3	สมาคมศิษย์เก่า.....	11
4	กลุ่มปฐมภูมิ.....	12
5	กลุ่มทุติยภูมิ.....	13
6	บทบาททางสังคม.....	15
7	จารีตประเพณี.....	16
8	การขัดเกลาทางสังคม.....	17
9	สื่อมวลชน.....	18